

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně: **O. K.**, nar. ..., státní příslušnost ..., t. č. bytem ..., zast. JUDr. Alžbětou Prchalovou, advokátkou, se sídlem Dřevařská 25, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, se sídlem Horní náměstí 103/2, 746 01 Opava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.1.2013, č. j. ...

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou žalobkyně napadá rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2013, č. j., kterým bylo dle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně (dále jen správní orgán prvního stupně) ze dne 10. 10. 2012, č. j. ... a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle ust. § 139 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o zaměstnanosti), kterého se dopustila tím, že vykonávala nelegální práci, jak ji definuje ust. § 5 písm. e) bod 1 a 2 zákona o zaměstnanosti, když vykonávala ve dnech 17. 5., 18. 5., 21. 5., 22. 5., 23. 5., 24. 5., 25. 5., 28. 5., 29. 5., 30. 5. a 31. 5. 2012 závislou práci spočívající v obsluze drtičky odpadu, nabírání a třídění odpadu, pro družstvo ZINSTAV GROUP, IČ: ..., se sídlem ..., konkrétně na pracovišti v areálu firmy SITA ČR, a.s. na adrese ..., bez řádně uzavřeného pracovněprávního vztahu, čímž bylo porušeno ust. § 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále

jen zákoník práce), a bez povolení k zaměstnání, čímž bylo porušeno ust. § 89 zákona o zaměstnanosti. Za uvedený přestupek byla žalobkyni na základě ust. § 139 odst. 3 písm. c) zákona o zaměstnanosti uložena pokuta ve výši ... Kč. Žalobkyni byla dále podle ust. § 79 odst. 1 zákona o přestupcích a podle ust. § 1 odst. 1 vyhlášky č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, uložena povinnost nahradit náklady správního řízení spojené s projednáváním přestupku ve výši 1.000 Kč.

Žalobkyně v žalobě namítá, že se v jejím případě nejedná o výkon nelegální práce, jelikož podle zákona je nutné, aby byly zkumulovány všechny znaky požadované v ust. § 2 zákoníku práce. Žalobkyně popírá, že by vykonávala nelegální práci, a tedy porušovala ust. § 89 zákona o zaměstnanosti. Uvádí, že jako držitelka živnostenského listu na území ČR podniká a že jedna z jejích živností je i nakládání s odpady – vyjma nebezpečných. Žalobkyně namítá, že v průběhu měsíce května byla kontaktována společností ZINSTAV GROUP s tím, že v průběhu měsíce května mají mnoho pracovníků na dovolených a nejsou schopni zajistit provoz třídiřny odpadů. Vzhledem k tomu, že žalobkyně je držitelkou příslušného oprávnění, souhlasila a na základě smlouvy o dílo vykonávala práci, a to pouze od 17. 5. do 31. 5. 2012. Žalobkyně uvádí, že po ukončení spolupráce vystavila řádnou fakturu, která jí byla proplacena. Namítá, že se v jejím případě nejednalo o žádné obcházení zákona, ani o tzv. švarcsystém, ale o řádně provedené dílo na základě smlouvy o dílo uzavřené mezi dvěma podnikatelskými subjekty.

Žalobkyně dále namítá, že v rámci své podnikatelské činnosti provozuje hlavně úklidové práce, přičemž nemá zapotřebí vykonávat nelegální práci, protože své vlastní práce jako podnikatelka má dost, a že výpomoc pro ZINSTAV GROUP byla jen krátkodobá. Žalobkyně má za to, že již z výše uvedeného musí být zřejmé, že v jejím případě nedošlo k žádnému porušení platných právních předpisů.

Žalobkyně je přesvědčena, že v případě rozhodování příslušných orgánů by měla být vzata v úvahu i hlediska humánní a nikoliv jen přesné znění příslušných právních předpisů.

Na základě výše uvedeného žalobkyně navrhuje, aby soud rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě ze dne 22. 7. 2013 žalovaný uvádí, že dle ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce je závislou prací taková práce, která je vykonávána osobně, jménem zaměstnavatele, na základě jeho pokynů a na základě nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, přičemž v případě kumulativního naplnění všech 4 definičních znaků je nutno konstatovat, že daná práce je prací v závislém postavení. Žalovaný s odkazem na důvodovou zprávu k zákonu č. 365/2011 Sb. a na odbornou literaturu uvádí, že ust. § 2 odst. 2 zákoníku práce upravuje tzv. důsledky závislé práce, a nikoli její definiční znaky.

Žalovaný dále uvádí, že nemá důvodných pochybností o tom, že žalobkyně pro družstvo ZINSTAV vykonávala závislou práci ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce. Tato skutečnost podle názoru žalovaného vyplývá ze všech podkladů pro rozhodnutí. Žalovaný poukazuje na přípis zmocněnce žalobkyně ze dne 24. 7. 2012, dle něhož osoby s živnostenským listem pracují pro družstvo ZINSTAV tehdy, když není družstvo schopno uspokojit potřeby svými zaměstnanci. Podle žalovaného je tak zřejmé, že tyto fyzické osoby vykonávají činnost na základě uzavřeného pracovněprávního vztahu. Rovněž tvrzení, že je družstvo ZINSTAV nuceno najímat na běžnou práci fyzické osoby podnikající, odpovídá

podle žalovaného výkonu závislé práce žalobkyní, neboť najímání pracovních sil neodpovídá soukromoprávnímu, resp. obchodněprávnímu vztahu. Žalovaný uvádí, že pokud žalobkyně uvedla, že danou činnost vykonávala za pracovníky družstva ZINSTAV, kteří měli v průběhu měsíce května dovolenou, je z popsaného nepochybné, že žalobkyně vykonávala stejnou práci, ve stejném pracovním prostředí a za totožných podmínek jako fyzické osoby v závislém postavení vůči družstvu. Žalovaný uvádí, že činnost žalobkyně zcela postrádá znaky samostatné výdělečné činnosti.

Žalovaný má za nesporné, že žalobkyně vykonávala práci spočívající v obsluze drtičky odpadu, nabírání a třídění odpadu pro družstvo ZINSTAV osobně, jemu byla podřízena, práci vykonávala jeho jménem a na základě jeho pokynů. Tvrzení, že žalobkyně vykonává zejména podnikatelskou činnost spojenou s úklidovými pracemi, není podle žalovaného relevantní pro posouzení toho, zda se jednalo o výkon závislé práce či nikoliv u družstva ZINSTAV. Žalovaný uvádí, že další skutečností, která prokazuje závislou práci, je doložená docházka za měsíc květen 2012, v němž jsou pravidelně zaznamenávány dny výkonu práce žalobkyně. Žalovaný uvádí, že docházka se vede v případě zaměstnanců, jak předpokládá ust. § 96 zákoníku práce, a na základě této docházky je pak zaměstnancům vyplácena mzda, plat či odměna za odvedenou pracovní činnost.

Jelikož v případě žalobkyni byly naplněny definiční znaky, žalovaný uvádí, že žalobkyně musela mít sjednán pro takovou závislou práci výlučně pracovní právní vztah ve smyslu ust. § 3 zákoníku práce, a že tuto práci nelze vykonávat na základě objednávek v rámci obchodněprávního vztahu. Žalovaný uvádí, že i doložená faktura, v níž je uvedeno „fakturování za provedené práce“ osvědčuje, že tato činnost žalobkyně je odměňována hodinovou mzdou, což rovněž podporuje skutečnost, že se jedná o výkon závislé práce, nikoli o vyhotovení díla, které předpokládá výsledek pracovní činnosti, nikoli opakující se pracovní činnost, což obsluha drtičky odpadu, nabírání a třídění odpadu bezpochyby je. Žalovaný dále uvádí, že výsledek činnosti žalobkyně nelze odlišit od výkonu činnosti zaměstnanců družstva ZINSTAV, tedy nelze specifikovat dílo, za které by měla žalobkyně nést odpovědnost, jak požaduje smysl samostatné výdělečné činnosti, a že stejně tak smlouva o dílo předpokládá odměnu za vykonané celé dílo, nikoli odměňování hodinovou odměnou.

Žalovaný uvádí, že jelikož žalobkyně vykonávala pro družstvo ZINSTAV závislou práci, musela mít jednak sjednaný pracovní právní vztah, jednak žalobkyně jako cizinec potřebovala i povolení k zaměstnání podle ust. § 89 zákona o zaměstnanosti. Žalovaný uvádí, že v průběhu správního řízení bylo prokázáno, že žalobkyně jednak neměla vydáno příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce České republiky povolení k zaměstnání a jednak ani neměla pro výkon závislé práce s družstvem ZINSTAV sjednanou pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce.

S ohledem na výše uvedené má žalovaný za prokázané, že žalobkyně porušila ust. § 3 zákoníku práce a ust. § 89 zákona o zaměstnanosti, čímž byla naplněna definice nelegální práce, upravená v ust. § 5 písm. e) bod 1 a 2 zákona o zaměstnanosti. Žalovaný má za to, že při rozhodování o výši pokuty bylo zohledněno lidské a humánní hledisko při současném dodržení znění platných právních předpisů, když byla hodnocena osoba žalobkyně jako pachatele přestupku. Žalovaný uvádí, že žalobkyni byla uložena pokuta ve výši 7.000 Kč, tj. pokuta ve spodní hranici zákonného rozpětí, a to i přesto, že z pohledu žalovaného se jedná o jeden z nejzávažnějších způsobů výkonu nelegální práce.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti žalovaný navrhuje, aby soud žalobu žalobkyně zamítl.

Ze správního spisu vyplývá, že ode dne 17. 5. 2012 do dne 29. 6. 2012 byla správním orgánem prvního stupně u družstva ZINSTAV GROUP, a to na pracovišti v areálu firmy SITA ČR, a.s. prováděna kontrola podle ust. § 5 odst. 1 písm. a) v rozsahu ust. § 3 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů a podle ust. § 125 v rozsahu ust. § 126 odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Předmětem kontroly bylo mimo jiné dodržování zákazu výkonu nelegální práce fyzických osob pro právnickou nebo fyzickou osobu. Dne 17. 5. 2012 byla na pracovišti při výkonu práce spočívající v úklidových pracích a třídění odpadu, zjištěna žalobkyně. O výsledku kontroly byl pořízen protokol, z něhož mimo jiné vyplývá, že žalobkyně vykonávala stejnou pracovní činnost jako ostatní zjištěné osoby, mezi nimiž byly i zaměstnanci družstva ZINSTAV GROUP.

Dne 24. 8. 2012 bylo žalobkyni doručeno oznámení o zahájení správního řízení pro možné spáchání přestupku podle ust. § 139 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti a nařízení ústního jednání na den 19. 9. 2012.

Dne 19. 9. 2012 se konalo ústní jednání, jehož se zúčastnil i zmocněnec žalobkyně Mgr. K. P. V rámci ústního jednání byly provedeny listinné důkazy a o jeho průběhu byl sepsán protokol o ústním jednání. V průběhu ústního jednání byla žalobkyně poučena o možnosti nahlédnout do spisu, o možnosti navrhnout důkazy a činit jiné návrhy a o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Této možnosti žalobkyně využila tím, že dne 8. 10. 2012 bylo správnímu orgánu doručeno její vyjádření k podkladům rozhodnutí.

Následně správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí č. j. ..., kterým byla žalobkyně uznána vinnou z přestupku podle ust. § 139 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání. Dne 14. 1. 2013 bylo vydáno rozhodnutí žalovaného č. j. 4345/1.30/12/14.3, kterým bylo odvolání žalobkyně zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzeno.

Soud konstatuje, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

V souladu s § 75 odst. 1, § 2 s. ř. s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Žaloba není důvodná.

Podle ust. § 139 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti se přestupku dopustí fyzická osoba tím, že vykonává nelegální práci.

Podle ust. § 5 písm. e) bod 1 zákona o pobytu cizinců se nelegální prací rozumí výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.

Závislou prací je podle ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.

Závislá práce může být podle ust. § 3 zákoníku práce vykonávána výlučně v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy. Základními pracovněprávními vztahy jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Podle ust. § 5 písm. e) bod 2 téhož zákona se nelegální prací rozumí též pokud fyzická osoba-cizinec vykonává práci v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení.

Podle ust. § 89 věty první před středníkem zákona o zaměstnanosti může cizinec být přijat do zaměstnání a zaměstnáván jen tehdy, má-li platné povolení k zaměstnání a platné povolení k pobytu na území České republiky nebo je-li držitelem zelené karty nebo modré karty, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Pokud žalobkyně namítá, že se v jejím případě nejednalo o výkon nelegální práce, jelikož dle zákona je nutné, aby byly zkumulovány všechny znaky stanovené § 2 zákoníku práce, žalobkyně nikterak nekonkretizuje, který ze znaků stanovených § 2 zákoníku práce neměl být jejím jednáním naplněn. I přes tuto obecnost a nekonkrétnost žalobní námitky soud konstatuje, že od nabytí účinnosti zákona č. 365/2011 Sb., kterým se s účinností od 1. 1. 2012 mění zákoník práce a další související zákony, je třeba za definiční znaky závislé práce považovat toliko znaky uvedené v ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce, tj. práce musí být vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, dle pokynů zaměstnavatele a práce musí být vykonávána pro zaměstnavatele osobně. Pokud ve druhém odstavci § 2 zákoníku práce je dále uvedeno, že závislá práce musí být vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě, jedná se pouze o důsledky výkonu závislé práce a nikoli o její znaky, nejedná se tedy o znaky, jejichž naplnění je nutné pro kvalifikaci práce jako práce závislé.

Soud má stejně jako správní orgány obou stupňů za to, že žalobkyně vykonávala ve výroku rozhodnutí vymezených dnech pro družstvo ZINSTAV GROUP závislou práci spočívající v obsluze drtičky odpadu a nabírání a třídění odpadu. Jak vyplývá z protokolu o výsledku kontroly ze dne 29. 6. 2012, žalobkyně v době kontroly vykonávala totožnou pracovní činnost jako zaměstnanci družstva v pracovněprávním vztahu, ve stejném pracovním prostředí (v jednom objektu) a ve stejném čase. Ze spisového materiálu tak nevyplývá, že by žalobkyní vykonávaná činnost vykazovala znaky samostatně výdělečné činnosti, že by bylo možné specifikovat konkrétní dílo žalobkyně, které vykonávala svým jménem a které by bylo možné odlišit od výkonu činnosti ostatních zaměstnanců družstva. Rovněž tvrzení družstva, že je nuceno najímat na práci podnikající fyzické osoby, odpovídá charakteru práce žalobkyně jako práce závislé, neboť najímání pracovních sil není příznačné pro obchodněprávní vztah (smlouvu o dílu), ale naopak vypovídá o postavení zaměstnavatele družstva ZINSTAV GROUP vůči žalobkyni jako postavení nadřízeného vůči podřízenému.

Další skutečností, na základě které je možno prokázat závislou práci žalobkyně, je existence docházky za měsíc květen 2012, v níž jsou zaznamenány jednotlivé dny výkonu práce žalobkyně a v rámci jednotlivých dnů počet odpracovaných hodin. Ze správního spisu (docházka, vystavená faktura) je zřejmé, že právě na základě docházky a na základě počtu odpracovaných hodin byla žalobkyni vyplácena odměna.

Na základě shora uvedeného má soud za prokázané, že žalobkyně vykonávala práci pro družstvo ZINSTAV GROUP osobně, byla mu podřízena, práci vykonávala jeho jménem a na základě jeho pokynů, vykonávala tedy závislou práci ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce, a to bez ohledu na to, že byla držitelkou živnostenského oprávnění a na práci vystavila zaměstnavateli fakturu. Závislou práci ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce je totiž podle ust. § 3 zákoníku práce možné vykonávat výhradně v pracovněprávním vztahu, nikoli ve vztahu obchodněprávním (na základě smlouvy o dílo). Vzhledem k tomu, že žalobkyně vykonávala závislou práci a mezi družstvem ZINSTAV GROUP a žalobkyní nebyl uzavřen žádný pracovněprávní vztah (pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce), naplnila žalobkyně svým jednáním definici nelegální práce ve smyslu ust. § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti.

Nad rámec uvedeného soud konstatuje, že žalobkyně jako cizinka byla oprávněna vykonávat závislou práci pouze na základě povolení k zaměstnání podle ust. § 89 zákona o zaměstnanosti. Jelikož žalobkyně závislou práci vykonávala bez povolení k zaměstnání (což ostatně ani nezpochybňuje), nelze než konstatovat, že svým jednáním naplnila i definici nelegální práce podle ust. § 5 písm. e) bod 2 zákona o zaměstnanosti.

Na základě shora uvedeného je zřejmé, že žalobkyně svým jednáním porušila jak ust. § 3 zákoníku práce, tak ust. § 89 zákona o zaměstnanosti. Námitka, že ze strany žalobkyně nedošlo k žádnému porušení právních předpisů, je tak naprosto nedůvodná.

Pokud se jedná o žalobní námitku, že žalobkyně jako podnikatelka provádí zejména úklidové práce, soud nezpochybňuje, že žalobkyně jako osoba samostatně výdělečně činná provádí úklidovou činnost v rámci svého živnostenského oprávnění, tato skutečnost však nemůže mít žádný vliv na závěr, že ve dnech 17. 5. až 31. 5. 2012 žalobkyně vykonávala závislou práci ve vztahu k družstvu ZINSTAV GROUP.

Pokud žalobkyně namítá, že v případě rozhodování správních orgánů by měla být zohledněna i hlediska lidská a humánní, neupřesňuje, v čem onu nelidskost a nehumánnost spatřuje, soudu tak není zřejmé, v jakých mezích by měl rozhodnutí žalovaného a postup správních orgánů přezkoumávat.

Ze všech shora uvedených důvodů soud tedy rozhodl tak, že žalobu žalobkyně jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, nárok na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřednické činnosti

nevznikly, soud proto rozhodl, že právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 18. června 2014

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně